

סכינים

בשנתי הראשונה בוונקובר, עיר שאליה עברתי בעקבות האהבה, מצאתי עבודה בביסטרו שוקק חיים ברחוב קורדובה שבלב העיר. גוש הבניינים הצר היה נעוץ בין שתי שכונות בעלות אופי שונה בתכלית: גאסטאון ההיסטורית והתיירותית על בתיה הוויקטוריאניים ומדרכותיה המרוצפות, ודאונטאון איסטסייד מוכת הסמים, העוני וחסרי הבית. לצידנו שכנו חנות עתיקות מאובקת ובוטיק שמכר בגדי מעצבים מקומיים. התפריט כלל מאכלים ים-תיכוניים ואספרסו משובח, אבל בעלי המקום היו בכלל מאיראן. הם חיו בוונקובר כשלושים שנה.

סם, הבן הצעיר שניהל את המקום, היה בחור נאה ונמרץ, בעל רעמת שיער שחורה. אביו של סם, גבר צנום שהרכיב משקפיים דקי מסגרת, הופיע מדי אחר צהריים, נושא ארגזים עמוסי ירקות טריים וסלים מלאי גבינות ובשרים מעושנים. הוא סיפר לי פעם שכשעבר לוונקובר, ירד גשם במשך ארבעים ימים רצופים.

אם המשפחה, אישה קטנה בחליפת חצאית מחויטת ונעלי עקב, החזיקה במשרה חשובה בממשלה האיראנית עד שפרצה המהפכה והם נמלטו מהמדינה. עכשיו היא הייתה ממונה על עיצוב הפנים בביסטרו, ומדי יום אפשר היה לראותה טורחת על סידורי פרחים, מעמידה חפצי נוי על מדפים ומיישרת תמונות על הקירות. זה היה חלל מרשים ולו חלונות מקושטים שהשקיפו אל רחוב קורדובה, תקרות גבוהות וקירות צבועים בכתום עז שהפך זהוב וים-תיכוני לשעה קלה לקראת השקיעה. לאחר העומס של הצהריים, כשיצאתי לעשן בסמטה האחורית, מצאתי שם טבחים מהרחוב המקביל מעשנים על ארגזי חלב הפוכים, מעליהם הלבנים מוכתמים ברוטב פסטה.

בסוף המשמרת שלחה אותי האם הביתה עם שקיות גדושות בשאריות ובדברי מאפה שלא נמכרו. בדרכי לדירתי השכורה בווסט אנד חלקתי את השלל עם חסרי הבית, ואת השאר הבאתי לחבר הקנדי שלי לארוחת הערב. יחד ישבנו מול מסך הטלוויזיה המרצד ואכלנו בשתיקה. מדי פעם באו חבריו לצפות במשחק הוקי או לגנן בגיטרה, וכולנו הצטופפנו במרפסת הצרה שלנו ושתינו בירות אל מול מימי המפרץ האנגלי שהיו אפורים ודוממים להטריד. מדי פעם חמקתי החוצה ושוטטתי לבדי בחוף השומם, צפיתי במכליות ששטו כמו היפופוטמים כבדי בשר על קו האופק, עיניי תרות אחר האותיות העבריות של 'צים' במרחק, כה זרות אל מול נוף ההרים והים הכחול-כסוף. כמוני, הן עשו כברת דרך ארוכה כדי להגיע לכאן. בערבי קיץ חמימים טבלתי את בהונותיי במי המפרץ הקפואים ותהיתי מה אני עושה כאן, בצד השני של העולם, על שפת הים הזה שכלל לא דמה לים התיכון. בדירה הזאת. עם הגבר הזה.

במהלך השנה שבה עבדתי בבית הקפה התחלפו לא מעט שפים במטבח. הייתה אותה צעירה מאיסט ונקובר, שבילתה את ימיה ספונה במטבח הקטנטן, פניה טמונות בסירים ובמחבתות. היא לא עשתה שום מאמץ להתיידד עם מי מהעובדים, עד שיום אחד, בעודנו רכונות מאחורי הדלפק באיסוף שברי זכוכית, סיפרתי לה על מערכת היחסים הכושלת שלי והיא סיפרה לי על שלה.

לפניה הייתה הטבחית העגלגלה ממזרח אירופה, שראשה הגיע לחזי בכל פעם שמשכה אותי אליה לחיבוק עז. בשעות העומס היא פרצה מהמטבח כרוח סערה, הטילה את סינרה על הדלפק והכריזה, "אני חייבת הפסקה. זה מקרה חירום" – קוד לכך שהיא צריכה לשירותים.

ואז הגיע רוס. ביום הראשון שעבדנו יחד הוא נעץ בי מבט חודר, צמצם את עיניו הקטנות והשחורות, ושאל בנימה תובענית, כמעט מאשימה, "מאיפה את?"

"ישראל", עניתי.

"את לא נראית ישראלית. את נראית ערבייה".

משכתי בכתפיי. "הרבה ישראלים נראים כמוני".

הוא בחן אותי לרגע ארוך ואז שאל, "מה פתאום בחורה ישראלית עובדת אצל משפחה איראנית?"

"למה לא?"

הוא פלט נחירה והמשיך בדרכו.

רוס היה חצי אינדיאני וחצי אירי, קטן-מידות אך גופו חזק ומלוטש. הוא היה מהאנשים האלה שלבשו את סיפור החיים שלהם על פניהם – מעשה אומנות ששורטט בקווים חדים, עשוי צלקות, קמטים וורידים בולטים. פניו נראו מבוגרות משאר גופו ושיוו לו חזות של שחקן הוליוודי בסרט מאפיה ישן. זה היה מסוג הפרצופים שאפשר ללמוד כמו מפה. בניגוד לטבחים שקדמו לו, רוס היה שף מקצועי שהוכשר באקדמיה קולנירית. המרקם שלו כמו נלקחו מתפריטים של מסעדות יוקרה צרפתיות. רוטב ההולנדי שלו היה קטיפתי ועשיר. התחלנו לחכות בכליון עיניים לתפריט היומי שלו: פסטה עם סלמון מעושן ברוטב רוזה ושמיר, לינגוויני עם שום צלוי וחציל קלוי, מרקם כתומים מתובלים בקארי ובזעפרן. בסופי השבוע הוא הכין ביצים עלומות עם תרד, פרושוטו וגבינת עיזים, בייבי שרימפס ואבוקדו.

מדי פעם שמענו אותו רוטן לעצמו על גודל המטבח או על החובבנות של העובדים. "המטבח הזה הוא בדיחה", אמר. לא לקחנו ללב. לאחר כמה שנים של עבודה במסעדות כבר התרגלנו לטבחים קפריזיים ותובעניים. למדנו לצפות לכך.

אבל אז התחיל רוס לעשות יותר רעש. הוא הטיח סירים ומכסים זה בזה, טרק את דלת התנור, קצץ ירקות בלהט. כשהשחזי את הסכינים, פילחו הלהבים את האוויר בצווחות צורמות. זאת הייתה טקטיקה שהכרתי היטב. בשנים שלאחר מות אבי הוציאה אמי את זעמה ותסכולה על כלי המטבח באופן דומה.

ברגע שרוס התחיל להרגיש בנוח בסביבה החדשה וניכס לעצמו את המטבח – קטן ככל שהיה – הוא התחיל להרים את הקול. כשהתמלא המקום בסועדים וההזמנות החלו לקלוח, הוא נעשה מבולבל ואז נזעם. הוא זעף כי לקוח ביקש את רוטב הפסטה ללא שום, כי ארבע הזמנות הגיעו באותו הזמן, כי פחית רסק העגבניות לא הייתה במקומה. הוא הרעים בקולו על הפיקולו, הניף אצבעות מאשימות לכיוונו של סם, וגרם למלצרית השנייה לבכות. אבל ממני הוא שמר מרחק. משום מה לא רצה להתעסק איתי. עד שיום אחד, באמצע משמרת צוהריים עמוסה במיוחד, הוא שרבב ראשו מפתח המטבח וצרח עליי, הווריד השמן שפילח את מצחו לשניים איים להתבקע. "אל תדבר אליי ככה!" צעקתי בחזרה. "אני לא עובדת בשבילך ואני לא אסבול את החרא הזה!" הוא נעץ בי מבט ממושך, ושפתיו התעקלו לעווית שבהמשך אלמד שהיא אמורה להיות חיוך. הוא חזר אל המטבח בלי לומר מילה.

לאחר ששכך הלחץ יצאתי מאחורי הדלפק להפסקת צוהריים ומצאתי את רוס אוכל על יד אחד השולחנות. הוא דחף את הכיסא שלצידו בכף רגלו. התיישבתי. רוס אכל בחטף, רכון מעל הצלחת. האנרגיה המתוחה שהקיפה אותו כמו גדר תיל התאיידה. כשגמר לאכול הזדקף בכיסאו, ניגב את פיו במפתית, לכסן אליי מבט וצחק. "מה?"

"החברים הפלסטינים שלי בחיים לא יאמינו לי שאכלתי צוהריים עם ישראלית מתוך בחירה".

*

מאז אותו היום התחלנו לבלות יחד את הפסקות הצוהריים שלנו, ובמהלכן שטח בפניי רוס את דעותיו על ישראל, סיפר לי על חבריו הערבים ועל הבחורה היהודייה שיצא איתה פעם. אני סיפרתי לו על החיים בישראל, על כך שלא כל הישראלים תומכים בכיבוש. בשלב מסוים התחלנו לדבר על דברים אחרים, חלקנו סיפורי מסעות, אנקדוטות מחיי היום-יום. כששאל מה הביא אותי לקנדה עניתי בקצרה. פגשתי את בן זוגי על חוף ים בהודו והתאהבנו. "ועכשיו אני פה!" סיימתי בטון עליז. הוא בחן אותי בעיניים מצומצמות, כאילו הוא רואה דרכי, ואז נד בראשו באיטיות אבל לא הוסיף לשאול. הידידות בינינו הייתה נעימה, פשוטה: אני הכנתי לו קפה והוא בישל לי פסטה. עישנו יחד בסמטה האחורית, התלוננו על העבודה ועל הלקוחות. "אני עובד עם חבורה של חובבנים", הוא רטן כאילו לא הייתי אחת מהם.

"למה אתה עובד כאן?" שאלתי. "אתה מקצוען. אתה יכול לעבוד בכל מקום שתרכזה". רוס לקח שאיפה ארוכה מהסיגריה שלו. "זה רק בתור התחלה", הוא אמר, מבטו מרוחק. "אני מנסה לקחת את עצמי בידיים".

*

כעבור כמה שבועות, רוס הביא לעבודה סט של סכינים במנשא רך שנפרש בהינף יד והציג לראווה שורה של להבים בוהקים.

"אלה הבייביז שלי", הוא אמר. "שף אמיתי לא הולך לשום מקום בלי הסכינים שלו. רציתי להיות בטוח שאני נשאר פה, לפני שהבאתי אותם".

"מה רע בסכינים שיש לנו כאן?" שאלתי.

הוא נחר בבוז. "את לא מבינה שום דבר בסכינים, אה?"

באותו היום הוא הראה לי איך להשתמש בסכין שף באופן שמבטיח שליטה ודיוק מרבי. הוא עמד לצדי והדגים את האחיזה הנכונה, הנחה את הבוהן והאמה שלי לגלוש מהידית מטה ולהיצמד ללהב. חיקיתי את תנועותיו: הסכין היה בטוח וכנוע תחת ידי.

"אחרי קצת תרגול תצמח לך יבלת בבסיס האצבע", אמר.

הוא הציץ מעבר לכתפי בזמן שחתכתי ירקות ותיקן אותי, לימד אותי לפרוס פטריות ורצועות דקות של פלפלים, הסביר לי איך לעגל את כף היד השנייה כך שפרקי האצבעות ינוחו כנגד הלהב ויגנו על קצות אצבעותי, ואיך לקצוץ פטרוזיליה דקיקה כמו שף מקצועי.

אלה היו טיפים שאמי, טבחית אוטודידקטית מצטיינת, מעולם לא טרחה ללמד אותי. "מסעדות נמדדות על פי דקות הפטרוזיליה הקצוצה שלהן", אמר רוס. במהרה התחלתי לקרוא לרוס ולדרוש את אישורו על הפטרוזיליה שלי, שנעשתה דקיקה כחול. "אני מכריז עלייך בזאת כמלכת הפטרוזיליה", הוא הצהיר יום אחד, ואני צחקקתי, גאה ונבוכה.

*

ערב אחד, לקראת סיום המשמרת, לאחר שאור השמש חמק מהקירות הכתומים והביסטרו נעשה שקט ונטוש, נקלענו לוויכוח על השואה. רוס לא האמין שהיא באמת התרחשה.

"אתה צוחק, נכון?"

"זאת הייתה קונספירציה", הוא אמר.

"וואו, אתה רציני. למה שמישהו ימציא כזה דבר?"

"כדי שהם יוכלו לקחת את פלסטין, כמובן".

בהיתי בו ארוכות בלי מילה, פי יבש. זאת הייתה הפעם הראשונה בחיי שמישהו אמר לי כזה דבר פנים מול פנים. אמנם שורשיי היו בתימן, לא באירופה, אבל השואה הייתה טבועה עמוק בתודעה הלאומית שלי. לא רק משום שלמדנו על כך בבית הספר, קראנו על כך בספרים וצפינו בסרטים, אלא גם כי הניצולים עדיין התהלכו בינינו, מספרים סגולים ודהויים על זרועותיהם. כילדה הייתי רדופת ביעותים על ילדים כחושים בפיג'מות מפוספסות, רכבות מוות ותאי גזים. למרות אי־הסבירות הגאוגרפית, תחושת האיום הייתה ממשית. זאת הייתה יכולה להיות אני. "יש הוכחות", אמרתי לבסוף. "תמונות, מסמכים, עדי ראיה. יש לי חברים שאיבדו חצי מהמשפחה שלהם".

"לא אמרתי שיהודים לא מתו, רק שהמספרים מופרזים".

"זה מטורף. על מה אתה מבסס את זה?"

"היי, חבר'ה, אתם יכולים להנמיך את הקול?" סם הציץ לתוך המטבח במבט דרוך. לקחתי שאיפה עמוקה. ידעתי שרוס הזדהה עם מיעוטים ותיעב את המעמד הגבוה הלבן, אז אמרתי, "למה כל כך קשה לך להאמין שאירופאים לבנים יעשו כזה דבר? תסתכל על ההיסטוריה, על אפריקה, על העבדות. תראה מה קרה לאינדיאנים בצפון אמריקה". רוס שתק. הוא ניגב את הדלפק בתנועות מעגליות ואז אמר, "יש בזה משהו".

כשיצאתי מהמטבח, מצאתי לקוח מחכה מעבר לבר והבעה מבועתת על פניו. הוא הזמין קפה במבטא גרמני כבד. רוס הציץ מהמטבח, ושנינו החלפנו מבטים משועשעים. הלקוח עזב בחופזה עם הקפה, אבל לא לפני שהשאיר תשר נדיב במיוחד. רצתי למטבח ופתחתי את כף ידי להראות לרוס את השלל. "הבחור המסכן היה כל כך מבוהל שהוא נתן לנו טיפ אשמה". צחקנו עד שעלו דמעות בעינינו.

*

יום אחד הגעתי לביסטרו מוקדם מהרגיל וברכתי את רוס בברכת בוקר טוב כשחלפתי על פני המטבח. הוא נד בראשו ומיהר להסב את גופו לעבר הקיר, בעודו מחליק חפץ ארוך וצר אל כיסו. מקטרת? נעצרתי במקומי. לחיי היו תפוחות כאילו החזיק בתוכן מים. האוויר בחדר הדיף ריח מתכתי – בושם זול ופלסטיק שרוף. תימרת עשן דקיקה הסתחררה אל תקרת המטבח. "מה אתה עושה?"

הוא צחק והעשן גלש מפיו. הריח הזר הפה בנחיריי. זאת לא הייתה מריחואנה. ליבי צנח. "זה לא לעניין, רוס. לפחות תצא החוצה בהפסקה שלך".
 "נו, אל תהיי כזאת כבדה, עוד לא פתחנו". הוא זרה מלח במרק היומי. "בוקר טוב גם לך".

אחרי המקרה הזה נעשיתי ערנית יותר. שנינו תיבלנו את הקפוצ'ינו שלנו בלגימה קטנה של 'בייליס' מפעם לפעם. אבל עכשיו קלטתי את רוס מוזג בנדיבות יין מבקבוק לספל ריק לאחר שערבב מעט ברוטב הפסטה, או מוסיף לגימה נוספת של 'בייליס' לקפוצ'ינו שלו. מה היה עליי לעשות? הפעם היחידה בחיי שהתעמתי עם חבר על בעיות ההתמכרות שלו גרמה לריחוק בינינו. פחדתי לאבד את רוס. ולא יכולתי לספר למשפחה. כל עוד הייתה לו עבודה היה לו סיכוי להשתקם.

*

ערב אחד חלפתי על פני המטבח בדרכי לפנות שולחנות, בזמן שרוס פשט את מעיל הטבחים שלו והחליף לחולצה. עורו המקועקע היה מתוח על שריריו, זוויות חדות ומלוטשות מדי להתכרבלות. כשהבחין בי, כיסה את עצמו מהר מדי. בדרכי חזרה לבר הוא שרבב את ראשו החוצה. "את יכולה לבוא לרגע?"

הוא התיישב על שרפרף ונד בראשו לעבר ארגז חלב הפוך. התיישבתי.
 "אני רוצה להראות לך משהו", הוא אמר. "ואני לא רוצה שתיבהלי". הוא גלגל את שרוולו עד לכתף. על השריר הימני התפוח ראיתי קעקוע דהוי של צלב קרס.
 "אלוהים אדירים", כיסיתי את פי ביד. בחילה וחוסר אונים התערבלו בבטני, כמו לפני שנים, כשטיילתי ביוון עם חברה ותייר זהוב-שיער צעק לעברנו "הייל היטלר!" כעבור רגע או שניים התחלפה תחושת הקבס בזעם. התחלתי לחבוט בזרועו של רוס באגרוף קפוץ, נחוש, ישר על צלב הקרס. הוא לא עצר בעדי. פרק גופו העליון התנודד עם כל מהלומה, ופניו היו קפואות וריקות כגוש סלע.

כשהפסקתי, הוא גלגל את שרוולו מטה. "את בסדר?"

ניערתי את כף ידי. פרקי האצבעות שלי כאבו. "לא, אני לא בסדר. למה, רוס? למה עשית את זה?"

הוא גלגל את שרוולו השני מעלה, וחשף קעקוע אנטי־משטרתי על זרועו השמאלית. "ואבא שלי שוטר", אמר. "הייתי צעיר כשעשיתי אותם. הסתובבתי עם האנשים הלא נכונים". הוא חיפש את עיניי. "אני לא גאה בזה".

מתברר שאביו של סם הבחין בקעקוע לפני כמה שבועות. מזועזע, הוא דרש מרוס להסתיר אותו מפניי ואסר על שיחות בנושא ישראל, השואה או יהודים.

ישבנו לרגע בשתיקה.

"אני מצטער", הוא אמר. "אני ממש מחבב אותך. רציתי שתדעי. לא רציתי להסתיר את זה יותר".

*

"אני לא מבין אותך. את לא כועסת?" החבר שלי פסע הלך ושוב בסלון דירתנו. "כי אני רותח מעצבים עכשיו". בתיכון, החבר שלי מצא את עצמו במסיבה של סקינהד'ס. הוא היה מעט מבוסס, אז לא שם לב להתלחשויות ולמבטים, למספר הרב של ראשים מגולחים שסביבו, לעובדה שהוא היחיד במסיבה שאינו לבן. החבר שאיתו הגיע מיהר ושלף אותו משם לפני שמשוהו יקרה. כשהוא סיפר לי על כך לראשונה הייתי המומה. קנדה הייתה בעיניי גן עדן של דו־קיום וסובלנות. לא ידעתי שיש בה ניאון־נאצים, ושאפשר בטעות להיקלע למסיבה שלהם.

"בטח שאני כועסת", אמרתי, אבל ראיתי שהוא לא משוכנע.

הוא שילב את זרועותיו על חזו ובחן אותי, כאילו רואה אותי לראשונה. "איך את מסוגלת להיות חברה של בנאדם כזה?"

משכתי בכתפיי. לא ידעתי איך להסביר לו את הידידות שלי עם רוס, איך לפעמים חוסר הנימוס, הישירות והמזג החם שלו היו מופרים לי, מנחמים אפילו, הזכירו לי את הבית. איך לפעמים הרגשתי כאילו שנינו זרים, לא שייכים, כל אחד בדרכו. לא ידעתי איך להגיד לחבר שלי שלפעמים הבילויים עם החברים שלו לא הספיקו לי. שלפעמים הוא לא הספיק לי. שהבדידות שלי הייתה כמו יצור חי שדבק בי, שנתלה על גבי בכבדות, נגרר איתי לכל מקום. שהיו ימים שהילכתי בעיר וייחלתי למישהו שיקרא בשמי, יטפח על כתפי, יעצור לשוחח איתי בקרן רחוב. היו לילות שבהם שוטטתי ללא מטרה ברחובות השכונה שלנו, התבוננתי בשורותיהם הסדורות של חלונות הבתים ובצלליות האנשים שגרו בהם, ופיללתי לדלת אחת שאוכל להתדפק עליה.

*

באוגוסט נסעתי למקסיקו לשבוע עם חברה, דיילת מניו יורק שארגנה לי כרטיס זול שיכולתי להרשות לעצמי. חלקנו בקתה מרוצפת חול על שפת הים בטולום, והתעוררנו בלילות למראה סרטנים רוחשים על מיטתנו. בבקרים פתחנו את הדלת וצעדנו היישר אל הים. התקיימנו מאורז ושעועית. זאת הייתה העונה הגשומה, ומדי צוהריים ירד גשם עז וחטוף שצינן את החום הכבד. השקט והמרחבים של הים הקריבי והריחוק מהחבר הותירו

לי שפע זמן לחשוב ולהתעמת עם הספקות המנקרים, עם חוסר הסיפוק שהלך וגבר. התאוויתי לטייל שוב. לבד. ישבתי עם תרמילאים בדרכם למקומות אחרים ותהיתי, מה יקרה אם לא אגיע לטיסה שלי מחר? מה אם במקום לחזור לקנדה אעלה על אוטובוס לגוואטמלה או בליז? הכמיהה לחיים אחרים פעמה בחזי.

*

כשחזרתי לעבודה, מצאתי גבר בחלוק שף מגוהץ למשעי קוצץ בצל במטבח. הסתכלתי סביב. "איפה רוס?"

"מי? מצטער, אני חדש פה". הוא ניגב את כף ידו על הסינר והושיט אותה ללחיצה רפה. אם המשפחה ישבה ליד החלון ושתתה קפה. היא הניחה יד על גבי. "איך היה הטיול?" "טוב", עניתי. "איפה רוס?"

פניה קדרו. "רוס כבר לא איתנו. צר לי. אני יודעת שהייתם קרובים". "מה קרה?"

"התפרצויות הכעס שלו החמירו". היא בררה מילים. "זה התחיל להשפיע על העסק. לקוחות התלוננו. לא הייתה לנו ברירה".

נדתי בראשי ללא מילים. אף על פי שחששתי שזה עלול לקרות, העזיבה הפתאומית של רוס תפסה אותי לא מוכנה. ידעתי שהחברות בינינו לא תשרוד מחוץ לעבודה. החיים שלנו היו שונים מדי. אבל היינו ראויים לפרידה הולמת. זה כל מה שרציתי: הזדמנות לומר לו משהו, אולי תודה, אולי בהצלחה, אולי אפילו לתת לו חיבוק.

"ברוך שפטרנו", אמר החבר שלי כשחזרתי בערב. ישבנו יחד על הספה וחלקנו שאריות פסטה מהעבודה, הסלון היה שטוף אור כחול ומרצד ממסך הטלוויזיה. גופי התקשח. דקרתי את הפסטה במזלגי.

במטבח הקטן שבפינת הסלון שלנו משיתי משקית נייר שטרודל דובדבנים בן יום לקינוח. ניסיתי לחתוך את המאפה הדביק בסכין ההגון היחידי שלנו, אבל הוא היה קשה מדי. הפעלתי לחץ, והמילוי האדום גלש החוצה ונערם משני צידי המאפה על קרש החיתוך. השלכתי את הסכין לכיור והוא נחבט כנגד פלדת האל-חלד בצליל מתכתי רם. החבר שלי נשא אליי מבט משתומם. "מה נסגר איתך, מטילת סכינים?"

"הסכינים שלנו על הפנים". בצעתי את המאפה בשתי ידיי, והגשתי לו את החלק הקטן והמעוך יותר. הטלתי את עצמי בכבודות על הצד השני של הספה. "אנחנו חייבים לקנות סכינים חדשים. כבר שבועות אני אומרת לך את זה".

"אז תקני סכינים חדשים".

"באיזה כסף בדיוק?"

הוא קימט את מצחו. "על מה אנחנו מדברים בדיוק?" ידעתי שזה לא הוגן כלפיו. ידעתי שהוא לא עשה דבר שיצדיק את זה. ובכל זאת הרמתי את קולי, "אתה אף פעם לא מקשיב לי".

"את רצינית עכשיו? את כועסת עליי?" הוא נד בראשו. "וואו". הוא נטל את הסיגריות מהשולחן ויצא לעשן במרפסת החשוכה.

לעסתי בשתיקה את השטרודל התפל, והתבוננתי בצלליתו מבעד לדלת הזכוכית המוכתמת. הוא הצית סיגריה בגפרור, והלהבה האירה את שפתי הקמוצות, את השרירים המתוחים מסביב לפיו, את כתפיו הקמורות. לרגע הוא נראה כאיש זר. הבדידות לחצה על חזי בכבודות כזאת, שלרגע לא יכולתי לנשום.

*

הטבח שהחליף את רוס היה בחור שקט ונעים הליכות מאל סלבדור. נראה שמצאתי חן בעיניו. הוא הכין לי פסטות מיוחדות שלא הופיעו בתפריט וחואבוס ראנצ'רוס לארוחת הבוקר. כששמע שאני אוהבת חריף, התחיל לתבל את הארוחות שהכין לי בנדיבות מופרזת. פעם חלקתי עם החבר שלי את שאריות הפסטה שהכין והוא אמר, "לא נראה לי שהוא דלוק עלייך. נראה לי שהוא מנסה להרוג אותך".

*

עזבתי את העבודה בהתקף זעם אימפולסיבי ומיותר. זה היה יום חם במיוחד, הביסטרו להט כקיץ תל אביבי ומאווררי תקרה יגעים סיפקו משבי רוח קלים ללקוחות, אבל לא לנו – הצוות שעבד לצד תנורים, טוסטרים ומכונות אספרסו לזהטות. לקוח התלונן שהגשתי לו אספרסו ללא קרמה, אותה שכבת קצף סמיכה שמעידה על מנת אספרסו ראויה. הייתי גאה ביכולותיי כבריסטה, ולקחתי את ההאשמה כעלבון אישי. "הייתה קרמה", אמרתי בישירות של מי שעדיין אינה בקיאה בתרבות השירות הקנדית. "השארית את הכוס על הדלפק לכמה דקות בזמן שקראת עיתון, אז הקרמה התפוגגה". נטלתי את הכוס ורוקנתי את תכולתה בכיור.

אבא של סם התרומם מכיסאו וניגש אלינו. "תכניני ללקוח אספרסו חדש". "אני מכינה לו". לחצתי על הכפתור של מטחנת הקפה. "רק אמרתי שהייתה קרמה". "אני מצטער..." הלקוח החל לומר והסתכל אל האב כמבקש עזרה. "אין לך על מה להצטער". האב פשט את כף ידו מולי כמו שלט עצור והרים את קולו, "למה את מתווכחת עם הלקוח? הוא אמר שאין קרמה וזהו".

קפאתי באמצע פעולותיי. משום מה הכעס שטף אותי, עיוור אותי. פרמתי את הקשר בסינר שלבשתי והטלתי אותו על הדלפק, חטפתי את התיק שלי ויצאתי החוצה אל היום הבהיר. לא הספקתי להגיע אפילו עד סוף הרחוב לפני שהזעם התמוסס. התיישבתי על מדרגות של בניין סמוך ופרצתי בבכי. רציתי לחזור אל הביסטרו כאילו לא קרה דבר, אבל ידעתי שמאוחר מדי. מצאתי טלפון ציבורי והתקשרתי אליהם, אמרתי שאני מצטערת, שרציתי לוודא שהם בסדר. "אני יכולה לחזור ולסיים את המשמרת". "לא צריך", אמר האב. מנימת קולו ידעתי שהוא עדיין כועס.

למחרת התקשרתי לסם והתנצלתי שוב. לא ביקשתי את המשרה שלי בחזרה. רק רציתי להודות לו על כך שנתן לי את העבודה הראשונה שלי בקנדה. סם איחל לי בהצלחה. אחרי כמה חודשים הם מכרו את הביסטרו ופתחו מסעדה גדולה יותר על רחוב מייך.

*

תמיד סברתי שאֶתְקַל ברוס ביום מן הימים. אחרי ככלות הכול, ונקובר היא עיר קטנה. בהתחלה רציתי להאמין שהוא מצא עבודה טובה יותר במסעדה יוקרתית, כזאת עם מטבח רחב-ידיים ומוצרי חשמל מבהיקים מפלדת אל-חלד. ובכל זאת, בכל פעם שחלפתי על פני הדאוונטאון איסטסייד חיפשתי אותו בפרצופיהם המחוספסים של יושבי השכונה, מקווה שלא אמצא אותו.

המשפחה ואני שמרנו על קשר. לפעמים הם באו לסעוד במסעדה שבה עבדתי בהמשך, לאחר שמערכת היחסים עם החבר שהביא אותי לקנדה הסתיימה, אבל אני נשארתי – הבדידות שפעם הכבידה עליי נמוגה סוף-סוף והזרות הפכה למשחררת, מסעירה. ערב אחד סם בא לבקר, וישבנו יחד בחדר העישון והעלינו זיכרונות. סיפרתי לו שאני עדיין רואה לפעמים את הבחורה מאיסט ונקובר ושהיא נראית טוב יותר, פחות מדוכדכת. ואז הוא אמר, "את לא תאמיני אֶת מי ראיתי בשבוע שעבר. רוס".

"די!" אנתר רווחה נפלטה ממני. "איך הוא נראה?"

"לא טוב". סם נד בראשו. "חזר לסמים. הוא מסתובב בדאוונטאון איסטסייד".
"חיפשתי אותו שם", אמרתי. "חשבתי עליו לא פעם במהלך השנים. אני לא יודעת למה. יש אנשים שפשוט נתקעים לך בראש ולא עוזבים".
סם אמר שגם הוא נתקל בטבח מאל סלבדור, אבל כבר לא ממש הקשבתי.

*

במשך זמן-מה חיפשתי את רוס בדבקות רבה יותר בכל פעם שעברתי על פני הדאוונטאון איסטסייד. סרקתי סמטאות, גינות ותורים שהתארכו מחוץ לחדרי הזרקה, עד שהחיפוש נראה לי טיפשי וחסר תוחלת, ופרצופו היטשטש בזיכרוני כמו תמונה דהויה. ואז, יום אחד כעבור כמה שבועות, הפסקתי לחפש.